

in de periode november '82–februari '84, dat voor deel II b (*Nederlands-Indië II*) in de periode augustus '84–juli '85, dat voor deel II c (*Nederlands-Indië III*) in de periode september '85–april '86.

Een laatste periode van onderbreking diende er toe om mij nader te verdiepen in de materie die ik in deel 12 (*Epiloog*) aan de orde wilde stellen. Ik begon het concept voor dat deel in november '86 te schrijven en kwam daarmee klaar in september '87.

Op de vele werkzaamheden die ik nog voor elk deel verrichten moest tussen het gereedkomen van de concept-tekst en de verschijning van het betreffende deel, wil ik hier niet in bijzonderheden ingaan (die volgen nog wat betreft de kritische lezing der concepten en de bewerking der ontvangen kritische opmerkingen), behoudens dat ik wil vermelden dat ik alle drukproeven driemaal las, voor de serie als geheel 208 kaarten ontwierp en, na een voorselectie door medewerkers van het instituut, 1740 illustraties uitkoos.

Van wezenlijk belang bij dit alles was dat ik mij in de jaren waarin ik de arbeid aan *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* moest combineren met de dagelijkse leiding van het instituut (ik ging per 1 mei '79 als directeur met pensioen), toch in de vereiste mate op mijn werk als auteur kon concentreren – de stafleden van het instituut waren er aan gewend, in grote zelfstandigheid te werken. Zeer kwam mij te stade dat drs. A. H. Paape (hij werd mijn opvolger als directeur), adjunct-directeur van 1 juli '71 af, mij in die functie tal van werkzaamheden uit handen nam.

Ik laat hier verder mijn activiteiten als directeur en de andere taken die ik ter hand nam, terzijde¹: zij zijn in deze Verantwoording niet relevant. Relevant is wèl de al genoemde televisieserie *De Bezetting*.

De televisieserie 'De Bezetting'

Eind '59 werd mij namens de Nederlandse Televisie Stichting, de NTS,

¹ Terzake wil ik alleen het rechtstreeks uit de voorbereiding van het Geschiedwerk voortvloeiend onderzoek vermelden dat ik in mei en juni '72 instelde naar de vraag of Himmlers therapeut Felix Kersten inderdaad, zoals hij had beweerd, begin '41 het Nederlandse volk had bewaard voor deportatie naar Oost-Europa. Mijn conclusie was dat hij dat verhaal goeddeels had gefantaseerd en dat zijn z.g. uit de oorlogsjaren daterende bewijsstukken alle na de oorlog door hem waren gefabriceerd.